

همه‌گیری‌شناسی اختلالات روان‌پزشکی در استان سمنان، سال ۱۳۸۰

محمدرضا محمدی^{۱*} (M.D)، سیدعباس باقری یزدی^۲ (M.Sc)، مهدی رهگذر^۳ (M.Sc)، بیتا مسگریور^۴ (Pharm.D)، بهناز بهنام^۵ (M.D)، اسماعیل ایمانی^۶ (M.D)، علی‌رضا حسن‌زاده^۱ (M.D)، حسین قنبری^۱ (M.D)، خدیجه فرزانه^۱ (M.D)

۱- مرکز ملی تحقیقات علوم پزشکی کشور

۲- دانشگاه علوم پزشکی تهران، گروه روان‌پزشکی، مرکز تحقیقات روان‌پزشکی و روانشناسی بالینی

۳- وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، اداره سلامت روان

۴- دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی

۵- دانشگاه علوم پزشکی سمنان، دانشکده پزشکی، بیمارستان فاطمیه، گروه روان‌پزشکی

۶- سازمان بهزیستی استان سمنان

چکیده

سابقه و هدف: بار اختلالات روان‌پزشکی در کشورهای پیشرفته تا حد زیادی به وسیله پرسش‌نامه‌های غربالگری و مصاحبه بالینی ساختاریافته شناسایی شده، ولی بررسی بار اختلالات روان‌پزشکی در کشور ما محدود و تعداد مطالعات انجام شده کم می‌باشد. برنامه‌ریزی برای ارائه خدمات اساسی بهداشت روان به افراد، نیازمند آگاهی از وضعیت موجود بیماری روانی در جامعه است. این مطالعه با هدف بررسی همه‌گیری‌شناسی اختلالات روانی در افراد ۱۸ سال به بالای مناطق شهری و روستایی استان سمنان انجام گرفت.

مواد و روش‌ها: نمونه مورد مطالعه با روش نمونه‌گیری تصادفی خوشه‌ای و سیستماتیک از بین خانوارهای موجود استان سمنان انتخاب گردید و جمعاً ۲۸۰ نفر از طریق تکمیل پرسش‌نامه اختلالات عاطفی و اسکیزوفرنیا (SADS) توسط کارشناسان روانشناسی در استان، مورد مطالعه قرار گرفتند. تشخیص‌گذاری اختلالات براساس معیارهای طبقه‌بندی DSM-IV می‌باشد.

یافته‌ها: نتایج این بررسی نشان داد: شیوع انواع اختلالات روان‌پزشکی در استان ۱۸/۵۸ درصد می‌باشد که این شیوع در زنان ۲۲/۱۴ درصد و در مردان ۱۴/۴۹ درصد بوده است. اختلالات اضطرابی و خلقی به ترتیب با ۸/۲۲ و ۵ درصد، شایع‌ترین اختلالات روان‌پزشکی در استان بودند. شیوع اختلالات پس‌یکوتیک در این مطالعه ۱/۷۸ درصد، اختلالات عصبی- شناختی ۲/۸۶ درصد و اختلالات تجزیه‌ای ۰/۷۲ درصد بوده است. در گروه اختلالات خلقی، افسردگی اساسی با ۳/۵۷ درصد و در گروه اختلالات اضطرابی، اختلال فوبی با ۲/۸۶ درصد شیوع بیشتری داشته‌اند. نتیجه‌گیری: در این مطالعه ۱۰/۷۱ درصد افراد مورد مطالعه دچار حداقل یک اختلال روان‌پزشکی بوده‌اند. شیوع اختلالات روان‌پزشکی در استان در افراد گروه سنی ۴۱-۵۵ سال با ۱۳/۸۵ درصد، افراد همسر فوت شده با ۳۷/۵۰ درصد، افراد ساکن در مناطق شهری با ۱۳/۹۲ درصد، افراد باسواد دیپلم با ۱۴/۲۹ درصد و افراد بیکار با ۲۸/۵۷ درصد بیش از گروه‌های دیگر بوده است. لذا نتایج این تحقیق مسؤولیت سیاست‌گذاران و برنامه‌ریزان بهداشتی استان سمنان و کشور در رابطه با تدوین برنامه‌های عملی و اجرایی بهداشت روان را بیش از پیش روشن می‌سازد.

واژه‌های کلیدی: همه‌گیری‌شناسی، شیوع، اختلالات روان‌پزشکی، پرسش‌نامه اختلالات عاطفی و اسکیزوفرنیا (SADS)، استان سمنان.